

DIRECTEUR - PROPRIÉTAIRE NGUYỄN-VĂN-CỬA

Giấy in Nam-Văn (LUC-TÍNH TAN-VÂN & NAM-TRUNG NHƯ-T-BAO RÉUNIS)

DEPOT LITHO POUR LES ANNONCES

TRẠI ĐÓNG XỬ

GIẤY BÀN... BẢNG LỆ MỖI SỐ... ĐƠN

JOURNAL QUOTIDIEN NHỰT BẢO xuất bản mỗi ngày, trừ ngày lễ và chúa nhật

De traite à forfait pour le contrat de longue durée.

một người, là trong dang lý do được một số...

BAI ĐIỂN-THUYẾT

DỰ LUẬN

THƯƠNG LÔNG BÁC ÁI

CỦA QUAN THÔNG-ĐỐC NAM-KY Đọc khi mở hội-ngiệp quán-hạt

MẤY LỜI THUẬT LẠI Cái ý kiến của xã-hội sau ngày 15 octobre

Kim lịch chực lạch cho ông nhà Lưc-tính-tan-vân...

(Tiếp theo) Luận về học-thức. Một trường thông tin trong xã-đồng...

Các tài tình-trang cựu-tuỳ-công-nghị-tên quân-chính ngày 15 Octob-e...

Xy nghĩa, mà-quốc-vị-công-nghị ra, lòng thẹn-tội...

Mà muốn có thể thì hành theo ý kiến nói đó, trước cần phải có tiền bạc...

Sau cuộc tuỳ-công-rời, tại cơn đại-giận cũng nên nghĩ cho xã-hội là buổi sau...

Bonjour Madame Đốc-Phủ-Bà, Tôi là người có lòng cực hoi-viên...

Thước kẻ năm 1918, đó có lẽ là một cách trong Trung-đông...

Cả hai trước ngày tuỳ-công-nghị-tên Anam (khi nói như) thì năm ngày hoi Gocong-trung-tế...

Đã bị tuỳ-công-rời, ông nói rằng...

Có một năm nào đó học-sinh chúng-học lại nghỉ học tại nhà...

Còn một năm nào đó học-sinh chúng-học lại nghỉ học tại nhà...

Ông nói rằng, ông có một cái...

Cứ thế thì đến các quan Tổng-đốc về sự giáo-dục của nhà Anam...

Ông nói rằng, ông có một cái...

Ông nói rằng, ông có một cái...

Thước kẻ năm nay, mới có năm học thì trong Trung-đông...

Ông nói rằng, ông có một cái...

Ông nói rằng, ông có một cái...

CUỘC XỔ SỐ QUỐC-TRẠI KỶ THỦ HÀ

Một người trong hoi Gocong-trung-tế...

Ông nói rằng, ông có một cái...

Toà Tiêu hinh

Đã bị tuỳ-công-rời, ông nói rằng...

Phiếu-Lưu

Ông nói rằng, ông có một cái...

Đông-Pháp Thới-sự

Ông nói rằng, ông có một cái...

Đông-Pháp Thới-sự

Ông nói rằng, ông có một cái...

Đông-Pháp Thới-sự

Ông nói rằng, ông có một cái...

tiềm tàng rồi khảo cứu theo phương pháp mới về các bệnh chứng và về vấn đề kinh tế trong xứ này. Nhờ đó Y-viện Pasteur mới lập ra tại Saigon được.

Y-viện này ngày nay đã thành ra một y-viện các thuốc-địa-phái coi đó là một kỷ niệm. Từ khi mới lập thì đã coi là làm những việc thiết hạnh cho đời thì liền theo tay và quyết đem khoa y-học mà giúp ích cho xứ. Hệ Chánh-pho cần dùng muốn đi chức việc nào thì y-viện sẵn lòng giúp sức luôn luôn. Y-viện lại còn là một trung tâm xã của mình thêm học, khảo cứu đăng làm cho tiến bộ hơn. Thường hay liệu coi số tiền, coi bao nhiêu thì dùng bấy nhiêu mà làm làm lần những việc lợi ích cho thuốc-địa.

Quyết định theo cái mục đích ấy nên y-viện đã sẵn xê khi có đủ bề, để chức người giúp việc thiện nguyện, để lập thành một cơ quan rất để mà cái quàng và cũng rất để cứu chữa theo thời mà hành động. Y-viện có liên hệ với giúp của Nhà-nước nên phải lo hằng các việc của Nhà-nước cây, song chẳng lẽ khi nào mà ngớt lo tiến tiến xã mà nhiệm vụ học theo như ý của Y-viện Pasteur tại Paris chỉ cần. Hiệp số nghiên cứu lại với số thiết lập, ấy là một phương pháp của y-viện Pasteur ở Saigon đã bày ra đó.

Y-viện lại còn lo đến lo sự lợi ích cho thuốc-địa nên gom hết kỹ thuật nghiên cứu của Nhà-nước mà đem về một mặt. Kỹ thuật nghiên cứu kỹ khi trước lập riêng nên không có đủ khi sự mà đồng, nay gom về y-viện Pasteur sự các quân chung một

chỗ, hành động theo một phương pháp, sớm khi có để đồng chung với nhau, mà sự cách để chung với nhau, đã có đủ để cần dùng mà lại bớt tốn phí nữa. Công việc làm coi cũng để, bởi vì kỹ thuật ở chung một chỗ, hiệp nhau mà định chương trình rồi cắt phân riêng mà thí nghiệm, cũng xong hiệp lại khỏi mất ngày giờ.

Xin kể ít số năm này mà chỉ công trình đã thành tựu. Số cho thuốc chó dại cần trị năm 1891 tới năm 1905 trị bệnh mới năm từ 50 tới 140 người; năm 1921 trị bệnh hơn 450 người. Số thuốc rống trái gỏi đi các chỗ trong 10 năm đầu không đầy một triệu mà từ năm 1917 tới năm 1922 lên đến gần ba triệu. Thí nghiệm vi-sanh trạng đăng định chứng bệnh, năm 1916 kế vực được một ngàn lần, năm 1922 lên hơn 9 ngàn lần.

Sở coi thiết nghiên vi-sanh trạng của loài thú, lập ra hồi năm 1919 thì chuyên dùng phương pháp loan xilo để nghiên cứu chứng bệnh của loài; người, mà điều trị những bệnh truyền nhiễm làm hay thú vậy. Số kỳ lo lên càng ngày càng số hơn. Nhờ số thiết nghiên sanh-mạng hóa-học nên mới lập thêm được số thí nghiệm chuyên trưng trị đồ ăn đồ uống giã, và tổ chức được một số 'chuyên nghiên cứu đăng lợi dụng cao-su.

Trong năm 1922, kho trữ thuốc kén là Sérum thérapeutiques của Y-viện Pasteur ở Paris đã dời qua Saigon, lại có lập thêm một số để chế thuốc kỹ nữa.

Tổ chức một cuộc kén là xã hội vệ-sinh kỹ là một sự mới lạ, mà lại đại hình ích nữa. Cuộc ấy mới lập mới số chuyên thiết nghiên đăng định chứng và điều trị bệnh ho lao

hoặc ho thở huyết, là chứng bệnh thường hay làm hại mỹ chí thì trị trong Nam-kỳ làm ấy là một cuộc để khử trừ thối mủ chứng bệnh dai dẳng của xê-hội. Khoa điều-dưỡng xê-hội là một khoa để bảo hộ sanh-mạng cho dân-bản-thân, rồi đẩy y cuộc trong Đông-pháp là phải thí hành. Khi ra mà thí hành coi thiết là kén. Nay Y-viện Pasteur ở Saigon kính lo nghiên cứu trị tinh thí hành kỹ cũng là may lắm.

Y-viện Pasteur ở Saigon lại quyết đi chức cho thành một nhà trường dạy cách thiết nghiên vi-sanh trạng trong kỹ xã nông vụ. Những lương y Lang sa mới qua đến đây thì vào đó mà học thêm bệnh chứng trong thuốc địa; còn lương y nam cũng vào đó mà tập cho quen các điều trị bệnh truyền nhiễm, bởi vì tập cho biết cách thiết hạnh thì là có ích lắm.

Đó là những việc lợi ích chung kỹ nay Y-viện Pasteur ở Saigon hiển thị thế làm lên. Tuy lập trong Nam kỹ song cũng có lo nhiều việc chung cho cả và xứ Đông-pháp (như giúp về cho xứ Cao-mên, cho nam Trung-kỳ, cho Lào, giao tiếp với xứ Xiêm-la, Trưng-húê Lào-tiểu và kỹ xứ ở miền Cực-đông, công việc thuốc khoa học và lợi ích chung cho kỹ xã thuộc trong Đông-pháp, v. v.) Tuy vậy mà duy có Nam-kỳ thì nhờ Y-viện Pasteur nhiều hơn hết. Vậy nếu định cắt y-viện lại, định giới thiệu cho đủ đăng cho kỹ xã trong y-viện hoạt động, cho sự minh bạch thì Chánh-phó và Hội-đồng quản-hạt mới lo đầu thiết muốn cho Y-viện Pasteur Saigon khỏi phá

Kiến thư

Các ngài, tôi xin các ngài chớ phân về sự tôi làm các ngài thuộc lòng nghe này giờ. Chắc sao các ngài cũng biết kỹ vấn-đề kỹ là quan hệ cho chẳng không. Dân-chúng trong Nam-kỳ trong một Nhà-nước cải-lương mới việc cho mau, chẳng khác nào như cứu tiền cứu giúp vậy. Ngặt vì chúng ta bị ngăn trở nhiều bề, một là bị huê-lợi mới nắm không đi mà đồng, hai là bị trị lực con người có hạng giới không biết làm sao cho mau hơn nữa được. Bởi thế không còn tiến xuống phạm trãi mà cứu dân độ thế nữa. Mà nếu một năm lấy thuốc do thử khác được minh để đi rồi, thì học thưng-lưu trị-tuốc đầu nông này thế nào để thấy rồi ít cũng dần dần, và sẽ để cho chúng ta đủ ngày giờ mà thí thử.

Cái chánh-sách chúng ta mới chỉ sơ lược ít đầu đó mà đã vừa lòng học thường dân, đẹp ý học trí-thức, cái chánh-sách kỹ chẳng phải lấy hết-quá được rồi nữa ý không làm chỉ nửa hết. Còn phải lo làm trị hoai đặng cho con người trong xã hội càng thêm khoái huy; để thấy thì phải làm cho thành. Chẳng ta thấy sức mà lo cái-lương mạng vậy cho mới người, lo hoai hoai không khi nào ngớt, song chúng ta chẳng phải kỹ cuộc thành veyra mà làm lớn-chí cho cuộc văn-minh mà thôi dần. Chỗ chớ hướng của chúng ta là lo khỏi phá trị lực, lo đặng đặng làm tiền, lo ung đặng tinh tinh cho con người, lo uyển thành công dân cho Đông-pháp đại-quốc, là con người thảo thuận của Đại-pháp an huy.

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]